

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра статистики та економічного аналізу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного факультету

д.е.н, проф. _____ А. Діброва

« _____ » _____ 2021 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри статистики та
економічного аналізу

Протокол № 15 від 20.05. 2021 р.

Завідувач кафедри

д.е.н, проф І.Д. Лазаришина

«СХВАЛЕНО»

Гарант ОП «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»

к.е.н., доцент В.О. Яворська

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ»

Спеціальність:	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітня програма	«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Факультет:	Економічний
Розробники:	Музиченко Андрій Олександрович, кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики та економічного аналізу

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <small>(шифр і назва)</small>	
Спеціальність	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u> <small>(шифр і назва)</small>	
Освітній ступінь	<u>бакалавр</u> <small>(бакалавр, спеціаліст, магістр)</small>	
ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ <small>(назва)</small>	
Форма контролю	Залік, екзамен	
ПОКАЗНИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	30 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	120 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування базових знань студентів, зокрема опанування ними професійних знань і практичних навичок з методології аналізу проектних рішень, розробка та обґрунтування проектів для задоволення суспільних та особистих потреб в умовах обмеженості ресурсів, прищеплення бажання оволодівати новими спеціальними знаннями, сприяння формуванню економічного мислення адаптованого до вимог ринкової економіки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення основних концепцій, понять, методів і підходів, які використовуються у світовій практиці при аналізі проектних рішень;
- оволодіння процедурами аналізу, порівняння та обґрунтування

вибору проектів;

- оцінювання проектів щодо маркетингової технології, екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- теорію і методологію проектного аналізу;
- принципи, підходи та сфери застосування проектного аналізу;
- механізм впливу системи факторів на результати фінансово-господарської діяльності;
- систему показників, що використовуються для оцінки фінансового стану підприємств;
- основні методи оцінки структури капіталу підприємства;
- методологію використання результатів фінансового аналізу в обґрунтуванні управлінських рішень і стратегії соціально-економічного розвитку підприємства.

уміти:

- використовувати інструментарій проектного аналізу;
- давати оцінку ефективності проектів на основі оволодіння процедурами аналізу, порівняння та обґрунтування вибору проектних рішень;
- оцінювати проекти щодо маркетингової технології, екологічної, соціальної та інституціональної життєздатності, фінансової та економічної привабливості;
- забезпечувати ризикозахищеність та конкурентоспроможність суб'єктів підприємницької діяльності в ході реалізації проектів;
- обґрунтовувати пропозиції для прийняття управлінських рішень на основі проведених аналітичних та прогностичних розрахунків;
- розробляти конструктивні рекомендації щодо ефективності проектних рішень.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких компетентностей:

- **Загальні компетентності:**

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

СК 11. Здатність до організації підприємницької та торговельної діяльності в аграрній сфері за умов використання інноваційних підходів, кооперації та міжнародної інтеграції агробізнесу.

СК 12. Здатність до аналітичної, торговельної та інвестиційної діяльності на міжнародних та вітчизняних біржових товарних майданчиках.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми навчання;
- скороченого терміну денної форми навчання.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Базові положення проектного аналізу. Процедури прийняття рішень у проектному аналізі												
Тема 1. Концепція проекту та його життєвий цикл	9	2	-	2	-	15						
Тема 2. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі	10	2	-	2	-	15						
Тема 3. Грошовий потік	9	2	-	2	-	10						
Тема 4. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	8	4	-	4	-	15						
Тема 5. Динамічний аналіз беззбитковості проекту	7	2	-	2	-	10						
Тема 6. Оцінка і прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	7	4	-	4	-	15						

Разом за змістовим модулем 1	90	16	-	16	-	70						
Модуль 2. Функціональні аспекти проектного аналізу												
Тема 7. Маркетинговий аналіз	6	2	-	2	-	8						
Тема 8. Технічний аналіз	6	2	-	2	-	7						
Тема 9. Інституційний аналіз	4	2	-	2	-	7						
Тема 10. Екологічний аналіз	6	2	-	2	-	7						
Тема 11. Соціальний аналіз	6	2	-	2	-	7						
Тема 12. Фінансовий аналіз	6	2	-	2	-	7						
Тема 13. Економічний аналіз	6	2	-	2	-	7						
Разом за змістовим модулем 2	60	14	-	14	-	50						
Усього годин	180	30	-	30	-	120						

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Разом	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Концепція проекту та його життєвий цикл	2
2.	Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі	2
3.	Грошовий потік	2
4.	Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень	4
5.	Динамічний аналіз безбитковості проекту	2
6.	Оцінка і прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності	4
7.	Маркетинговий аналіз	2
8.	Технічний аналіз	2
9.	Інституційний аналіз	2
10.	Екологічний аналіз	2
11.	Соціальний аналіз	2
12.	Фінансовий аналіз	2
13.	Економічний аналіз	2
	Разом	30

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентів

1. Поняття проекту, інвестиційного проекту.
2. Поділ проекту на фази та стадії.
3. Бізнес-план проекту та його призначення.
4. Життєвий цикл інвестиційного проекту.
5. Класифікація інвестиційних проектів за різними ознаками.
6. Поняття кошторису інвестиційного проекту. Види кошторисів.
7. Напрями аналізу інвестиційних проектів.
8. Система показників для оцінки діяльності фірм-конкурентів. Сутність маркетингового плану.
9. Місце технічного аналізу в аналізі інвестиційних проектів. Елементи технічного аналізу.
10. Схема технічного аналізу при відсутності вітчизняних технологій виробництва продукції, передбачуваної проектом.
11. Завдання фінансового аналізу та послідовність їх вирішення.
12. Фінансові коефіцієнти як інструменти фінансового аналізу.
13. Екологічний аналіз та його завдання.
14. Інституційний аналіз та його роль в оцінці ефективності інвестиційних проектів.
15. Сутність, мета та об'єкти соціального аналізу.
16. Економічний аналіз інвестиційних проектів.
17. Аналіз витрат та вигід проекту.
18. Поняття грошового потоку. Види грошових потоків.
19. Оцінка зміни вартості грошей з часом.
20. Прості та складні відсотки. Капіталізація відсотків.
21. Процес нарощування та дисконтування. Майбутня і теперішня вартість грошей.
22. Аналіз проектів в умовах інфляції.
23. Загальна характеристика методів оцінки ефективності інвестиційних проектів.
24. Припущення, які покладені в основу формальних методів оцінки інвестиційних проектів.
25. Чиста теперішня вартість та методика її розрахунку. Недоліки та переваги *NPV*.
26. Індекс рентабельності інвестицій.
27. Сутність методу внутрішня норма рентабельності.
28. Термін окупності інвестицій.
29. Коефіцієнт ефективності інвестицій.
30. Правила використання критеріїв ефективності інвестиційного проекту.
31. Поняття та економічна сутність вартості капіталу.
32. Вартість позикового капіталу.
33. Джерела фінансування інвестиційних проектів.
34. Вартість власного капіталу.
35. Фактори, що зумовлюють зміну вартості капіталу.

36. Способи визначення очікуваної доходності акціонерного капіталу.
37. Поняття та призначення аналізу беззбитковості інвестиційних проектів.
38. Припущення, на яких базується аналіз беззбитковості.
39. Поділ витрат проекту на умовно-постійні та умовно-змінні.
40. Методика розрахунку точки беззбитковості проекту в натуральному вимірюванні.
41. Методика розрахунку точки беззбитковості проекту в грошовому вимірюванні.
42. Запас фінансової стійкості проекту та методика його визначення.
43. Види проектних ризиків та їх ідентифікація.
44. Підходи щодо оцінки ризиків проекту в залежності від характеру проекту.
45. Експертний аналіз ризику.
46. Практичні методи врахування ризику проекту.
47. Коригування грошового потоку та відсоткової ставки з врахуванням ризику.
48. Статистичні методи оцінки ризиків.
49. Аналіз чутливості та сценаріїв розвитку проекту.
50. Наведіть класифікацію та дайте характеристику інвестиційних проектів.
51. Охарактеризуйте джерела фінансування інвестиційних проектів.
52. Розкрийте сутність фінансування інвестиційного проекту шляхом фінансового лізингу.
53. Охарактеризуйте сутність вартості капіталу інвестиційного проекту та порядок її розрахунку?
54. Наведіть моделі визначення вартості власного капіталу та дайте їх характеристику.
55. Охарактеризуйте основні етапи розробки концепції проекту.
56. Розкрийте сутність аналізу беззбитковості. В чому полягає сутність цільового планування прибутку?
57. Охарактеризуйте сутність та порядок розрахунку операційного важеля.
58. Які фінансові коефіцієнти відображають інтереси кредиторів, як вони розраховуються.
59. Поняття та загальні принципи аналізу ризиків.
60. Способи зниження ризиків інвестиційних проектів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Бакалавр Спеціальність «Економіка підприємства»	Кафедра статистики та економічного аналізу 2020-2021 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 З дисципліни Проектний аналіз	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Лазаришина І.Д. _____ 2021 р.
Тестові завдання			
Питання 1. Інвестор - це:			
1. замовник інвестиційного проекту;			

2. юридична або фізична особа, яка приймає рішення і вкладає власні, позичені та залучені кошти в об'єкти інвестування;
3. юридична або фізична особа, яка отримує кошти для реалізації інвестиційного проекту;
4. жодна з відповідей неправильна.
Питання 2. До головних ознак проекту не відносяться:
1. зміна стану проекту задля досягнення його мети;
2. обмеженість у часі;
3. обмеженість ресурсів;
4. складність.
Питання 3. Проекти ухвалюються лише, коли NPV:
1. менша нуля;
2. більша нуля;
3. дорівнює нулю;
4. менша одиниці.
Питання 4. Чим вищий ризик проекту, тим більш:
1. пологою;
2. витягнутою вздовж осі OY;
3. увігнутою;
4. зміщеною вліво є крива нормального розподілу NPV проекту.
Питання 5. Проекти з критичним рівнем ризику – це :
1. вкладення в державні цінні папери;
2. вкладення в проекти, в ході реалізації яких існує ймовірність втрати прибутку;
3. вкладення в проекти, в ході реалізації яких існує ймовірність втрати всієї суми валового доходу;
4. вкладення в проекти, в ході реалізації яких існує ймовірність втрати інвестованого капіталу.
Питання 6. Метою технічного аналізу є визначення:
1. інвестиційного обґрунтування проекту;
2. можливостей здійснення проекту;
3. технічного обґрунтування проекту;
4. виробничого потенціалу.
Питання 7. Виявлення основних факторів, які зумовили зміни у фінансовому стані підприємства чи проекту, є одним з аспектів:
1. інституційного аналізу;
2. фінансового аналізу;
3. економічного аналізу;
4. соціального аналізу.
Питання 8. Базовою концепцією економічного аналізу є:
1. концепція альтернативної вартості;
2. концепція граничної вартості;
3. концепція оптимізації витрат;
4. концепція оптимізації доходів.
Питання 9. Оцінка превентивних витрат – це методика, яка застосовується при проведенні:
1. інституційного аналізу;
2. фінансового аналізу;
3. економічного аналізу;
4. екологічного аналізу.

Питання 10. Визначення точки беззбитковості (T) для однопродуктового виробництва проводиться за формулою:
1. $T = Cq / p - z$;
2. $T = C / (p - z)$;
3. $T = qp / C$;
4. $T = q(p - z) / C$.
Екзаменаційні запитання
Питання 1. <u>Дайте визначення цінності проекту:</u>
Питання 2. <u>Дайте визначення внутрішній нормі доходності:</u>
Задача
<p>ТОВ „Нове” вирішило придбати нові швейні машини. Оскільки ймовірність залучення капіталу за рахунок перетворення у ВАТ і емісії акцій мізерні, то отримати кошти можна тільки за рахунок кредиту.</p> <p>За розрахунками для такої закупівлі необхідно 1,2 млн. грн., що забезпечить щорічний чистий приплив грошових коштів в сумі 450 тис. грн. протягом 5 років.</p> <p>Згідно з попередньою домовленістю з банком, кредит може бути наданий терміном на 5 років під 25 % річних при умові щомісячного погашення основної суми боргу рівними частинами (відсотки нараховуються на залишок боргу). Ставка дисконту – 10 %.</p> <p>Оцінити прийнятність даного інвестиційного проекту (визначити NPV, PI).</p>

8. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки менеджерів передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок. Опанувати сучасними технологіями прийняття управлінських рішень, формування комунікативної компетентності, навичок роботи та керівництва групою, вміння застосовувати основні функції менеджменту в практику роботи організації найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при всіх видах аудиторних занять, так і в самостійній роботі студента.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

- *інтенсивне використання самостійної роботи студента* (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних задач, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінювання управлінських якостей та здібностей тощо);

- використання методу конкретної ситуації з метою *пояснення нових теоретичних положень теми*;

- *активне використання технічних засобів навчання*, в тому числі відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач;

- *дотримання жорсткого регламенту*: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанту вирішення проблеми, на дискусію;

- *впровадження принципу нормування*: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;

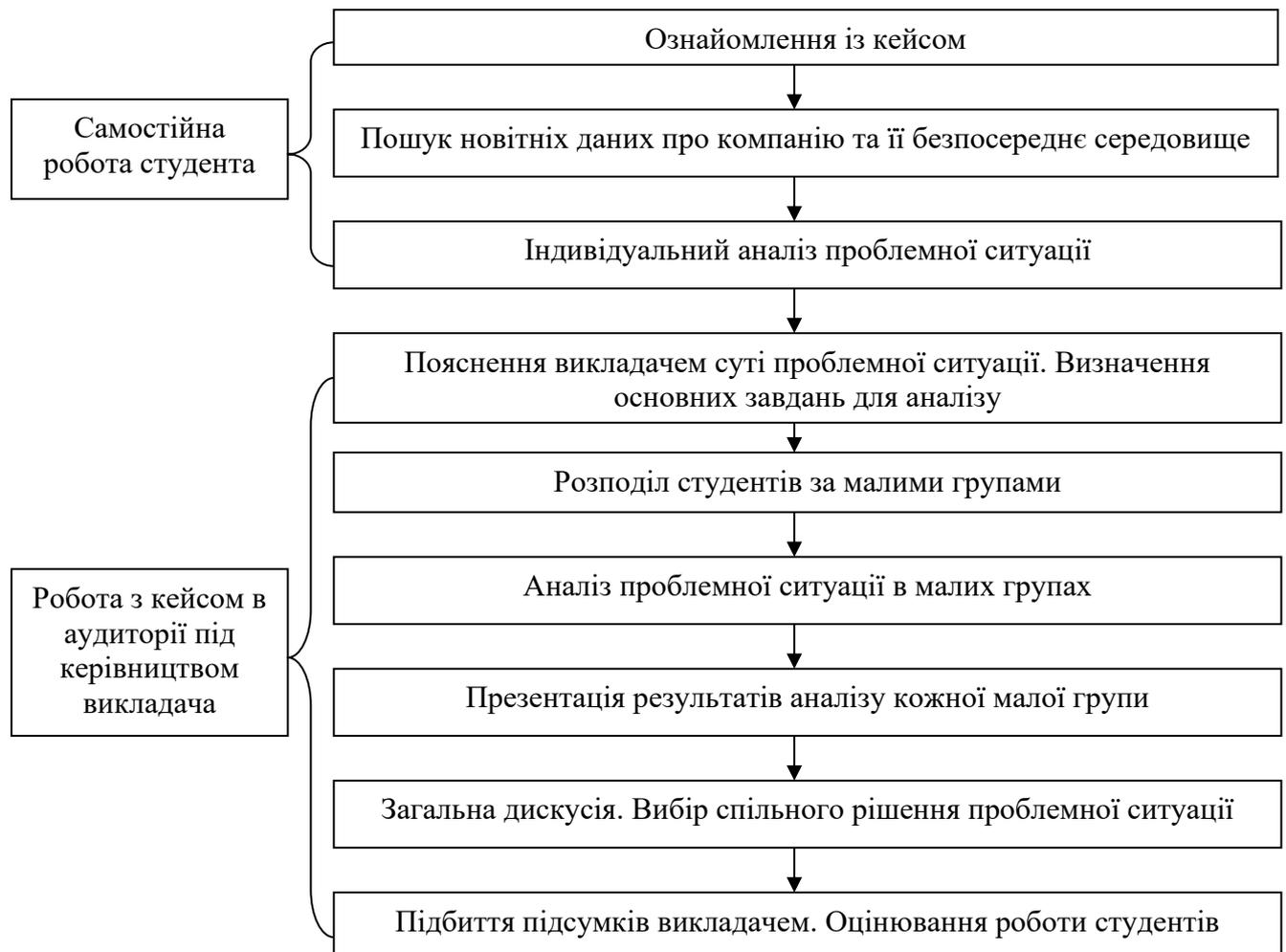
- *дотримання умов недостатньої визначеності*. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів „діяти за обставинами”;

- *використання різних рольових функцій* при аналізі студентами конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, можуть виконуватись ролі „опонента”, „оптиміста” або „песиміста”, „адвоката”, „провокатора”, „реаліста” та ін.;

- *активна підтримка внутрішньогрупової взаємодії* студентів, залучення до обговорення пасивних студентів, зняття напруження у відношеннях між емоційними й амбіційними членами групи;

- *впровадження принципу прямого звертання*: активізація й залучення до обговорення за допомогою запитань: „Як би ви вчинили в такому випадку (в ролі керівника підприємства, власника, співробітника)? Що ви думаєте з приводу такої ситуації....? Чи зустрічались ви з подібними ситуаціями?”

Алгоритм проведення занять із застосуванням кейс-методу представлено на рис. 1.

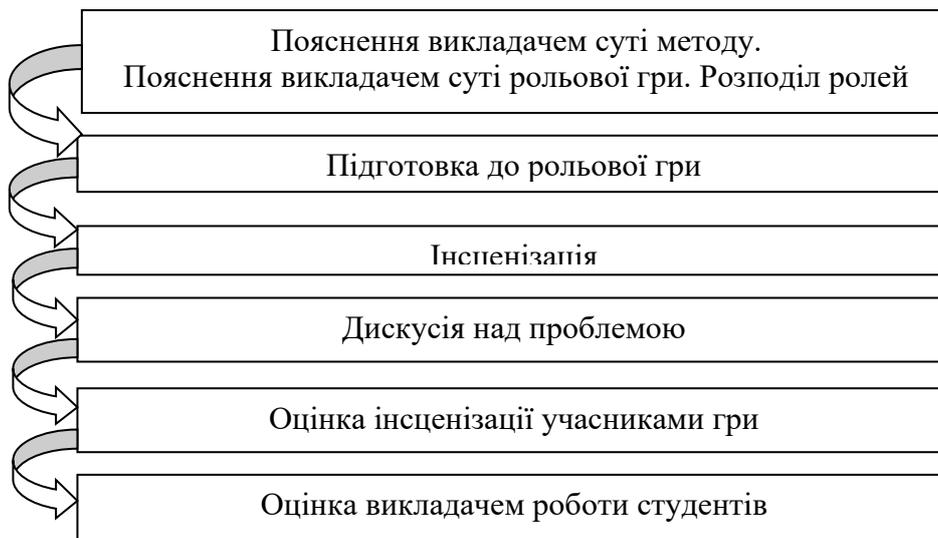
Рис. 1. Алгоритм опрацювання конкретної ситуації (case-study)

Імітаційна (ділова) гра відноситься до інтерактивних методів навчання. Така гра відбувається в штучних умовах уявної, моделюючої, експериментальної ситуації.

Ігрова, імітаційна система відрізняється від реального управлінського аналога такими умовами: 1. Реальна інформація щодо організації (або ситуації) замінюється псевдореальною інформацією. 2. Для ділової гри характерний експериментальний характер, згідно з яким стискується масштаб часу й спрощується організаційна структура організації. 3. Учасники гри виконують ролі учасників управлінського процесу.

У навчальному курсі „Проектний аналіз” ділові ігри застосовуються з метою формування та вдосконалення вмінь з технології прийняття управлінських рішень, організаційного проектування, аналізу управлінської ситуації, вибору стратегії, розробки тактичних та оперативних рішень. Протягом ділової гри студенти здійснюють різноманітні взаємодії: переговори, дискусії, публічні презентації матеріалів, запитання та відповіді тощо. Таким чином, створюються передумови щодо освоєння ефективного комунікативного досвіду та розвитку комунікативної компетентності.

Алгоритм підготовки та проведення рольової гри представлено на рис. 2.

Рис. 2. Алгоритм опрацювання рольової гри

У навчальному курсі рольові ігри доцільно використовувати поряд з іншими інтерактивними методами навчання. Основним принципом при викладанні навчальної дисципліни має стати використання всього арсеналу менеджменту.

9. Форма контролю: екзамен

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно

з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Нормативні документи.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення

1. Музиченко А.О., Шиш А.М. Робочий зошит з фінансового аналізу для студентів спеціальності “Облік і аудит”. – К: Центр ІТ. – 2018. – 26с.
2. Савчук В.К., Шиш А.М., Куць Т.В. Фінансовий аналіз. Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів заочної форми навчання. – К.: Аграр Медіа Груп, 2012. – 118с.
3. Музиченко А.О. Фінансовий аналіз. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та самостійної роботи. – К.: «ЦП «Компірнт», 2018. – 23с.
4. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1832>

12. Рекомендована література

Основна:

1. Ковальська Л. Л. Проектний аналіз [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. Л. Ковальська, Л. В. Павлюк, Л. В. Савош. - Луцьк : РВВ Луц. НТУ, 2014. – 261 с.
2. Митяй В.О. Проектний аналіз : навч. посіб. / О. В. Митяй. – К. : Знання, 2020. - 311 с.
3. Попова Н. В. Проектний аналіз [Текст] : підручник / Н. В. Попова ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. - Харків : ХНАДУ, 2016. - 163 с.
4. Проектний аналіз : навч. посібник / Чеганова В.Я., Биба В.В., Скрильник А.С. – ЦУЛ, 2018 – 258 с.
5. Яковлев А. І. Проектний аналіз [Текст] : підруч. для вищ. закл. за напрямком "Економіка підприємства" / А. І. Яковлев ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2015. – 339 с.

Допоміжна:

6. Лудченко Я.О. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів: Навчальний посібник. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2014. – 208с.

7. Кальченко О. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. / О. М. Кальченко, О. В. Шишкіна ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів : Брагинець О. В. [вид.], 2018. - 522 с.

8. Стеців І. І. Фінансовий (бухгалтерський) облік [Текст] : навч. посіб. / Стеців І. І., Стеців І. С. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Ін-т підприємництва та перспект. технологій. - 2-е вид., перероб., допов. - Львів : СПОЛОМ, 2018. - 224 с.

13. Інформаційні ресурси

9. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18.09.1991 р. №1560-ХІІ.

10. Закон України №2275-VIII від 06.02.2018 р. «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»

11. Верховна рада України / [Електронний ресурс] // Режим доступу: zakon.rada.gov.ua

12. Міністерство фінансів / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://195.78.68.18/minfin/>

13. Державна казначейська служба / [Електронний ресурс] // Режим доступу: treasury.gov.ua/

14. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: НКЦПФР / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/>

15. НБУ / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua>

16. Фінансові звіти емітентів цінних паперів / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://smida.gov.ua/>

17. Державна служба статистики / [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/

18. Державна фіскальна служба/ [Електронний ресурс] // Режим доступу: [www.visnuk.com.ua/ru/Департамент промисловості, інновації та науки](http://www.visnuk.com.ua/ru/Департамент_промисловості,_інновації_та_науки) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://industry.gov.au>

19. Організація економічного співробітництва та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd.org/sti/ieconomy>

20. Офіційний сайт платформи "Індустрія 4.0" [Електронний ресурс] // Федеральне міністерство з економічних питань та енергетики. Федеральне міністерство освіти та наукових досліджень, Німеччина. — Режим доступу: <http://www.plattform/i40.de/>

21. Портал Європейської Комісії. Закони про Інтернет речей [Електронний ресурс] / ПЄК//Закони про Інтернет речей. URL:<https://ec.europa.eu/digitalsinglemarket/en/policies/internet-things>. Цифрова агенда України – 2020 (—Цифровий порядок денний – 2020). || Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти – цифровізації України до 2020 року. / НІТЕСН office. грудень || 2016. 90 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>